

ΤΟ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟ

Διήγημα

Ὅτε πατέρα, οὔτε μάννα ἐγνώρισε ὡς αὐτὸν τὸν κόσμον. Πῶς ἦρθε, ἀπὸ ποῦ ἦρθε, κανεὶς δὲν τὸ ἤξευρε. Τ' ἄλλα τὰ γυφτόπουλα τὸ λέγανε κ' αὐτὸ ἀδερφὸ τους, ἢ ἄλλες ἢ γύφτισσες τὸ βύζαξαν γιὰ παιδί τους, οἱ ἄλλοι οἱ γύφτοι τὸ κλωτσοπατούσανε, καὶ τῶδεσαν ξαγριωμένοι, σὰν ξεκληφτώσανε κάθε τόσο ἀπὸ τ' ἁμόνι, γιὰ νὰ πᾶν νὰ παίξῃ τὴ μικρὴ φλογέρα του, ἐνῶ ἐκεῖνο ἐκλυοῦσε σωριασμένο 'ς τὰ ποδάρια των κατατρομαγμένο, μὲ τὰ κλαμένα μεγάλα ζαφειρένια μάτια του, καρφωμένα μὲ πολὺ τρόμο 'ς τὴν ἄγρια μορφή τους, καὶ τοὺς παρακλοῦσε μὲ ξεψυχισμένη φωνίτσα :

— Ἄσε με νὰ βαρέσω λίγο, πατεράκη μου!...

— Ἄ λ α κ α τ έ !... ἄ λ α κ α τ έ !... τὸ Θεό σου! τὴν Παναγιά σου!... ἔσκουζαν ἐκεῖνοι, καὶ τὸ ἔδεσαν, τὸ ποδοκυλοῦσαν δίπλα 'ς τὸ ἁμόνι, κ' ἐψυχοῦσε ὀλημερίς τὰ φουσκωμένα ἀσκία του, συμπῶντας τὴ φωτιά, βουδὸ καὶ ἄλαλο ἀπὸ τ' ἀδιᾶκοπο ξερὸ κτύπο τῶν σφυριδῶν. Γύρω του τ' ἄλλα γυφτόπουλα ἐπνδοῦσαν, ἐπνδοῦσαν, ἐχόρευαν, ἐφώναζαν, ἀνάκατα, μισόγυμνα, λασπωμένα, μὲ κατάμαυρες θωριές, ἐμπαινάν καθάλα 'ς τὰ ψωριασμένα γαϊδούρια των, ἐχτυπῶντο, ἐγίνονταν μαλλιά κουδάρτι, ἐδαροῦσαν τοὺς ζοιρνάδες των, ἐκτυποῦσαν τὰ νταούλια, ἐδγαιναν κ' ἐπωλοῦσαν 'ς τὸ χωριὸ περυστιές καὶ τσιμπίδες, μαζί μὲ τὲς μαννάδες των, ποὺ ἐδείχναν τὴ μοῖρα τῶν λυγερῶν καὶ τῶν λεδέντηδων, ἐπῆγαιναν μεσάνυχτα κ' ἐκκληφτάν ἀπ' τὰ κοτέτσια τοῦ χωριοῦ ὄρνιθες, ἐπνδοῦσαν κρυφὰ 'ς τὰ μποστάνια, ἐμάζωναν κρυφὰ 'ς τὰ λιοστάσια τὲς πεσμένες ἐλῆες, ἐμπαιναν 'ς τ' ἀμπέλια γιὰ σταφύλια, ἐτρέχαν νὰ κυνηγήσουν σκατζονιχέρους, ἐπῆγαιναν 'ς τὸ ποτάμι νὰ κόψουν καλάμια γιὰ καλάθια, ἦτανε ἐλεύθερα νὰ κάνουν ὅ, τ' ἤθελαν, μονάχα αὐτὸ τὸ δυστυχισμένο ἐψυχοῦσε πάντα τ' ἁμόνι, χεῖμῶνα κακαῖρι κ' ἐρχονταν ἀπὸ πίσω τ' ἀδέρφια του καὶ τὸ καθαλλάικεσαν, τῶδεσαν ὅλοι, ὅλοι τους, ἀπὸ τὸ μικρότερό τους τὸ μωρό, ὡς τὸν μονόμματο τὸ γέρω - Δαίμονα, τὸ γέροντότερό τους αὐτόν, ποὺ ὅλο κάτι κ' ἐκρυφομουρμούριζε 'ς τοὺς ἄλλους γι' αὐτό, ὅταν ἐκάρφονε κατεπάνω του — Θεέ μου! — τὴν τρομερὴν του ματιά, μὲ τὸ μοναχό του, τὸ ὀλοστρόγγυλο μάτι, ποὺ ἐλαμποκοποῦσε σὰν ἀναμμένο κάρδουνο 'ς τὸ πλάι τοῦ σκατεμένου ἀδερφιοῦ του, μέσα 'ς τὴν καταμαυρισμένη ὄψι του, 'ς τὴν καταζαρωμένη κεφαλὴν του, κολλημένη χωρὶς λαιμὸ ἀπάνω 'ς τὸ καμπουριασμένο κορμί του, ποὺ ἐστηριζότανε σὲ δυὸ ξεροκαλαμένα ποδάρια, κατάμαυρα, τριχωτά, ὀλόγυμνα.

Μονάχα τὸ βράδυ σὰν ἐσκόλαγαν ἀπ' τὴ δουλειὰ κ' ἐπῆγαιναν 'ς τὴν ταβέρνα τοῦ χωριοῦ νὰ μεθύσουν μαζί ὅλοι, ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ἐξέφευγε, ἀγά-

λ' ἀγάλλια ἀπὸ τὴν συντροφιά τους, ἐπαιρνε κρυφὰ ἓνα κομμάτι ξερὸ ψωμί καὶ μὲ τὴ μικρὴ καλαμένα φλογέρα του ἀποκάτω ἀπ' τὸ καταλερωμένο πουκαμισάκι του, ἐπῆγαινε πέρα 'ς τὸν ψηλὸ βράχο τῆς ἀμμουδιάς, ἐκεῖ ποὺ ἐρχότανε κ' ἐσποῦσε 'ς τὴ μαλακὴ τῆς στρώσι ἀφρισμένη ἡ θάλασσα. Ἐνιψτε τότε τὰ χερᾶκια του ἐκεῖ 'ς τὰ κύματα, τὰ μαυρισμένα χερᾶκια του, ποὺ μόνον ἡ δικὴ των μαυρίλα ξεχωρίζεν ἀπ' ὅλο τὸ κατάλευκο κορμί του, ἐπλενε τὸ ἄχνό προσωπάκι του, ἐρυχνε ὡμορφα, ὡμορφα ὀπίσω τὰ μακρὰ ογουρόξανθα μαλλᾶκια του, καὶ μὲ καρφωμένα τὰ μεγάλα μάτια του κάτω πρὸς τὸν ἥλιο ποὺ ἐδουτοῦσε κατακόκκινος, φλογισμένος, μεγαλόδοστος μέσα στὴ θάλασσα, ἐρροκάνιζε τὸ ψωμάκι του γρήγορα, γρήγορα, καὶ ὕστερα ρίχνοντες ὀλόγυρά του δειλιασμένες ματιές, μήπως τὸ παραμόνευε κἀνα σκληρὸ ἀδέρφι του, κἀνας ἄγριος γύφτος, ἐξετρύπωνε μὲ τρεμουλιασμένα χέρια, μὲ πολλὰ λακτάρια τὴ μικρὴ φλογέρα του ἀπὸ τὸ λερὸ πουκαμισάκι του. Καὶ σὰν δὲν ἐξάνοιγεν ὀλόγυρά του ἄλλον ἀπὸ τὲς ἀνοικτὲς φτερούγες ποὺ ἄπλωναν 'ς τὸ βράχο οἱ λευκοὶ γλᾶροι τῆς θάλασσας, καὶ σὰν δὲν ἄκουγε καμμιὰ ἀνθρώπινη λαλιά, κανένα ἀντίλαλο ζωῆς, παρὰ τὴ βοή ποὺ ἔκαναν τὰ ἀφρισμένα κύματα, ποὺ ἐφέρνηε τὸ μαϊστράλλι πέρα ἀπὸ τὸ νησί, 'ς τὰ πόδια τοῦ βράχου, ἐκολλοῦσε εὐτυχισμένο τὰ μικρὰ τριανταφυλλένια χεῖλάκια του 'ς τὸ μικρὸ του καλάμι, καὶ ἐγέμιζε ὀλόγυρα, πέρα πέρα τὸν ὄρα ἀπὸ τὰ χαρωπὰ λαλήματα τῆς φλογέρας του, πολλὰ ὥρα γυρμένο ἐκεῖ 'ς τὴν κορυφὴν τοῦ θαλασσοδαρμένου βράχου, ριγμένο ὅλο σὲ μιὰ ἀκατανόητη χαρὰ, ποὺ ἐδαροῦσε, πῶς ἐπλεε ὅλη μέσα 'ς τὰ οὐρανοδαμμένα μάτια του, καὶ ἐξαστοχοῦσε τότε ὅλα, ἐκεῖ τὰ βᾶσανα τῆς πικραμένης ζωῆς του, ὅλα τὰ κτυπήματα καὶ τὴν καταφρόντι τῶν τυράννων του. Καὶ σὰν ἀποχανώτανε ὁ ἥλιος πέρα μακριὰ πρὸς τὸ νησί, καὶ σὰν ἐτρεμόσδυναν ὅλα ἓνα, ἓνα τὰ ἀτίμπα χρώματα τῆς δύσης, κ' ἐσκορπιζότανε γύρω τὸ πρωτοσκότιδο τῆς νύκτας 'ς τὴ γῆ, καὶ ἀναδρύσανε φωτεινά, τῶνα ὕστερα ἀπὸ τᾶλλο, τ' ἀστεράκια ψηλὰ στὸν οὐρανὸ, ξανὰ κρυβε πάλι, λυπημένο, τὴ φλογέρα του 'ς τὸ πουκαμισάκι του, ἐρροδολοῦσε ἀγάλλ' ἀγάλλια κάτω ἀπὸ τὸ βράχο, κ' ἐφευγε γρήγορα πρὸς τὲς καλύδες τῶν συντρόφων του, καμωμένες μὲ λίγα παληκοκυρέλια 'ς τὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, μὲ γυρισμένο κέφάλι πάντα πρὸς τὴν κοκκινωδαμένην κορυφὴν τοῦ βράχου, ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ ἐννοιῶθε τὸση εὐτυχία σιμά του, μ' ἓνα στεναγμὸ 'ς τὰ χεῖλα, μ' ἓνα διάφανο δάκρυ λησμονημένο 'ς τ' ἄσφαρκο μάγουλό του. Κι' ὅταν ἐτύχαινε νὰ γύρισουν προτῆνερὰ του μεθυμένοι στυλιάρη γύφτοι, καὶ γύφτισσες, καὶ γυφτόπουλα, τοῦ ἐρρίχνωνταν ὅλοι μὲ κλωτσιές, μὲ ξύλα, μὲ πέτρες, μὲ

λιθάρια, μὲ τὲς βαριές, καὶ τῶδεσαν, φωνάζοντας ὅλοι μαζί, ἄγρια, ξαμάνωμένα :

— Ἄ λ α κ α τ έ ! ἄ λ α κ α τ έ ! ποῦ σου νὰ μωρὲ ἀφσκοπλασμα!... τὸ Θεό σου! τὴν Παναγιά σου! νά!... νά!...

Ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ ξύλο λίγο — λίγο εἶχε καταντήσῃ ἓνα σκέλεθρο. Ἐφαινώτανε μέσα 'ς τὴν θλιθερὴ ἐκείνη ζωὴν του, σὰν ξένης χώρας φτωχικὸν δουλῶδι, ἀνθισμένο μέσα σὲ πυκνὰ ἀγκάθια, κυττάζοντας θλιθερὰ τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ λυγρὴ ζωὴν που ἀπέμεινε μέσα 'ς τὰ ζαφειρένια μάτια του. Ἐλυνε σὰν ἄχνό κεράκι ἀναμμένο ἐμπρὸς 'ς ἀραχνιασμένο εἰκόνημα ἐρημοκαπισιοῦ. Κι' 'ς ὅλα τὰ πικρά του βᾶσανα, 'ς ὅλη τὴ βαδανισμένη αὐτὴ ζωὴν, ποὺ τὸ ἐξέφασε ποῖος ξέρεῖ ποῖα κακὴ ἀνθρώπινη κολασί, ἐσκυφε καθημέρα τὴν ἀχνὴ κεφαλὴν του 'ς τὰ στήθη του, καὶ ἥσυχος, βουδὸ, μ' ἓνα δάκρυ 'ς τὰ μάτια, ἐψυχοῦσε, ἐψυχοῦσε πάντα τ' ἁμόνι, παράδερνε δίπλα 'ς τὸ σφυροκτύπημα τῶν γύφτων, ἔκαιε τὰ μικρὰ ποδοράκια του 'ς τὲς σπῆθες ποὺ ἐσκορποῦσε τὸ ψυσερὸ γύρω του, καὶ πρόσμενε πάντα μὲ φλογερὸ καρδιοκτύπι, τὸ βραδυνὸ πέσιμο τοῦ ἡλίου, σφίγγοντας ἀνυλόμονα τὴ φλογέρα του ἀποκάτω ἀπὸ τὸ πουκαμισάκι του, ν' ἀναδῇ 'ς τὴν κορυφὴν τ' ἀγαπημένου του βράχου, καὶ νὰ χύσῃ ὅλη τὴν πίκρα τῆς καρδοῦλας του μέσα 'ς τὸ φτωχικὸν καλάμι του...

Ὁ χεῖμῶνας ἦρθε βαρὺς 'ς τὸ χωριό. Ψηλὰ ἀπὸ τὲς στέγες τῶν σπητιῶν λευκοί, πυκνοὶ καπνοὶ ἀπλῶνωνταν 'ς τὸ συγνεφιασμένο οὐρανὸ κάτω 'ς τὴ γῆ ἐρημιά, νεκρωμὰρα μεγάλῃ κᾶπου, κᾶπου μοναχὰ ξεμύτιζε κἀνας χωριανὸς κουκουλωμένος 'ς τὴν κάπα του. Ἡ μέρες ἐκλυοῦσανε θλιθερὲς ἢ μιὰ κατόλι τῆς ἄλλης, ὁ ἥλιος εἶχε χαθῇ ψηλὰ 'ς τὰ σύγνεφά του, τὸ νησί τὸ πλάκωνε πάχυν κι' ἀντάρια βαθεία, καὶ ὁ βορρῆς ἐσάρωνε τὰ ξερὰ φύλλα τῶν δένδρων. Ἐρημιά καὶ νεκρωμὰρα! Τὲς νύχτες, τὲς ἀτέλειωτες νύχτες, ἡ σιγαλὴ κ' ἀφροσθεφανωμένη θάλασσα, τότε ἐμούγκριζε μὲ τὰ ξαγριωμένα κύματά της, ἓνα φοβερὸ βογκητὸ 'ς τ' ἀκρογιάλι. Τὸ μικρὸ γυφτόπουλο, στριμωμένο μαζί μὲ τ' ἄλλα ἀδέρφια του μέσα 'ς τὲς κούρελιασμένες καλύδες, τριγύρω 'ς τὴ θεόρατη φωτιά, ποὺ ἐτρίζαν λαμποκοπώντας τὰ χοντρά κοῦτσουρα τοῦ λόγκου, ἐτρεμε σὰν φυλλοκάλαμο, ἐκεῖ σὲ μιὰν ἄκρη, μαζόνοντας γύρω 'ς τὸ μικρὸ κορμάκι του τὸ μοναχό του πουκαμισάκι. Ὁ γέρω - Δαίμονας σκεπασμένος μ' ἓνα κουρελιασμένο στραγιωτικὸ μανδύα, ποὺ τὸν εἶχε κλέψῃ ἀπὸ ἓνα χωροφύλακα τοῦ χωριοῦ, ἐψαινῶτανε κοντὰ 'ς τὴ φωτιά, κ' ἐμουρμούριζε βραχνά, βραχνὰ τὰ παραμῦθια του, καὶ τὸν ἄκουγαν τριγύρω ὅλοι βουβοί, ἐνῶ ἡ ἥλιοκαμένη μαύρη ὄψι τους, καὶ τὰ ξεγυμνωμένα κορμιά τους ἐλαμποκοποῦσαν 'ς τὴν ἀναλαμπὴν τῆς φωτιᾶς...

Καμμιὰ φορὰ σὰν ἐρυχνε ὁ ἥλιος καμ-

μιά κρυφή του άκτίνα ψηλά από τὰ σύ-
γνεφα, ποῦ τὸν ἐπνίγαν φουσκωμένα τρι-
γύρφ, κ' ἐγελοῦσε λιγάκι ὁ σκοτεινιασμέ-
νος τόπος τοῦ χωριοῦ, κ' οἱ γύφτοι ἐφεύ-
γανε πέρα στὸ λόγγο μὲ τὰ ψηλά παλού-
κια των νὰ βαρέσουν σκαντζουχέρους, ἐ-
τρεχε κάτω στὸ βράχο του τρεμουλιασμέ-
νο, καταμαυρογαλαζωμένο ὅλο, κ' ἀνα-
δαίνοντας ἔς τὴν κορυφή ξεσποῦσε τόρα
λυπητερὰ, λυπητερὰ τὸ μικρὸ παράπο-
νό του σὲ μικροὺς σκοπούς τῆς φλογέρας
του. Ἀπ' ὅλο τὸ κορμάκι του δὲν ἀπό-
μεινε πειὰ παρὰ μιὰ θλιβερὴ σκιά· εἶχε
γίνῃ πετοὶ καὶ κόκκαλα. Καὶ σὺν τῷ δερ-
ναν, ἀπὸ τὴν πολλὰ ξασθένεισί του, ἐπο-
νοῦσε, ἐπονοῦσε πολὺ, πολὺ τόρα, κ' ἐ-
φώναζε χωρὶς νὰ ξεφωνίζῃ τόσο, μὲ μιὰ
σιγαλινὴ φωνίτσα, ποῦ ἐκλειε μέσα τῆς
βαθύτατο πόνου, ποῦ ξέσχιζε κατάκαρδα
τὸν ἄνθρωπο. Τὰ μεγάλα ὠραῖα μάτια του
εἶχαν χαθῇ βαθειά, βαθειά, καταπονεμένα
μέσα ἔς τὰ βλέφαρά των, καὶ ἡ ματιά τους
ἐπεφτε ὁλόγυρα, ψηλά πρὸς τὸ μαυρον-
τυμένον οὐρανὸ, μ' ἐλπίδα βοήθειας, ζη-
τώντας τοῦ κάκου ἀπ' ἐκεῖ ψηλά. Κι' αὐ-
τοὶ οἱ παλῶγυφτοι, οἱ τύραννοί του, τῶ-
χαν γιὰ θάμμα πως ἐξοῦσε ἀκόμα ἓνα
κορμὶ ἐκεῖ, ἓνα ἀφσκόπλασμα, ποῦ τοὺς
ἐτρωγε χαράμι τὸ ψωμί, καὶ ξεσποῦσανε
τὴν ὀργή τους τὴν ἀγρία, συχνότερα τόρα
ἔς τὸ ἄσφαρκο κορμάκι του.

— Ἀ λ α κ α τ έ ! ἀ λ α κ α τ έ ! φλογέρα
βαρῆς ἀκόμα, ἀρὲ διάτανε !... τὸ Θεό σου !..
τὴν Παναγιά σου !... νά !

Μία νυχτιά, μεγάλη χειμωνιά εἶχε πλα-
κώσῃ τὸ χωριό. Ἐχιόνιζε, ἐχιόνιζε ὅλη
τὴ νύκτα, καὶ τὸ χιόνι ἐπῆγαινε μὲ τὴν
πῆχιν στὸ χῶμα. Τοὺς γύφτους τοὺς εἶχε
θερίσῃ βαθειά κατακόκκαλα ἔς τὸ μεδοῦλι
τὸ κρῖνο, καὶ πρὶν νὰ φέξῃ ἀκόμα ἐφύ-
γανε σὺν τρελλοί, μὲ φορτωμένα τὰ γαι-
δοῦρια τους, κουκουλωμένοι ὅλοι μ' ἓνα
παλαιοχέραμο. Κατέβηκαν κάτω πρὸς τὴ
χώρα ὅπουχε πειὸ πολὺ ἀπόγειο· μονάχα
τὸ μικρὸ γυφτόπουλο ἔλειπε ἀπὸ τ' ἀσκέ-
ρι τους. Ὁ γέρω - δαίμονας τὴν ὥρα ποῦ
ἐφόρτωνε ρίχνοντας ἀπὸ δύο, δύο μέσα
ἔς τὰ καλάθια τὸ σκυλόλογι του, τ' ἀνα-
ζήτησε καὶ τῶκράξε κἀνα δυὸ φορὲς μὲ
τὴ βραχνὴ φωνή του, καὶ μὴν ἀκούοντας
φωνὴ τριγύρφ του, βλαστήμησε καμπόσο,
κ' ἐκαθάλλεψε ὕστερα μὲ τρεμουλιασμέ-
να ποδάρια στὸ γαῖδοῦρί του, βλαστημῶν-
τας ἀκόμα :

— Ἀ λ α κ α τ έ ! ἀ λ α κ α τ έ ! τ' ἀφσ-
κόπλασμα τοῦ διαόλου !

Τὸ πρῶτ' τὰ χωριατόπουλα ποῦ ἐπερ-
νοῦσαν ἀπὸ τὰ γύφτικα, πηγαίνοντας ἔς τὸ
σχολεῖό τους, ἐστάθηκαν πολλὰ ὥρα ἐκεῖ,
τριγυρίζοντας ἓνα μικρὸν ὄχθο, καὶ κυτ-
τάζοντας τρομασμένα, μὲ τ' αὐτιά τους
χωμένα ἔς τὰς σκούφιες των, μὲ τὰ χέρια

τοὺς βαλμένα μέσα ἔς τὰς μικρὰς καπότες
των, μὲ τοὺς πανένιοις ὑδακῆς των κρε-
μασμένους ἔς τὸ πλεῖον των.

Τὸ μικρὸ γυφτόπουλο εἶχε πεθάνῃ !...
Ἦτανε ξάπλα ἐκεῖ καταγαλαζωμένο, ξυ-
λιασμένο, μὲ τὰ μικρὰ χεράκια του σταυ-
ρωμένα ἔς τὸ γυμνὸν καταμελανιασμένο στῆ-
θος του. Γύρφ του ἡ ἐξοχή ὅλη, τὸ χωριὸ
ὁλόκληρο μὲ τὰ γυμνὰ δένδρα του, ὁ
κάμπος, ὁ λόγκος, τὰ βουνά, ελαμποκο-
ποῦσαν. ἐγελοῦσαν ὅλα, λευκά, κάτασπρα.
Κ' ἡ θάλασσα ἐγελοῦσε κ' αὐτὴ φιλιών-
τας ἡμερομένη κάτω μὲ τὰ κυματάκια
τῆς τὸ βράχο περιλουσμένο ἀπὸ τὸ φῶς
τοῦ χειμωνιάτικου ἡλίου, ποῦ ἀστραφτε
ψηλά ἔς τὸ γελαστό, στὸν ξάστερο οὐρα-
νό... Γύρφ, γύρφ τὸ μικρὸ κορμάκι
του, τὸ χιόνι τῆς νύκτας τὸ τύλιγε νε-
κριά, νεκριά, σὺν κρῖνο σάβανο, καὶ τὰ
ζαφειρένια ἀνοικτὰ μάτια του, ἐλεγες
πὺς εἶχαν ζοῇ ἀκόμα μέσα τους, γυρισ-
μένα κάτω πρὸς τὸ θαλασσοδαρμένο βρά-
χο... Κανεῖς, κανεῖς, τίποτε, τίποτε, δὲν
ἐπονοῦσε γιὰ τὸ φτωχὸ παιδάκι, ποῦ κ'
αὐτοὶ οἱ τύραννοί του τῶχαν ἀφήσῃ ἐκεῖ
παραρριγμένο· μονάχα μιὰ μικρὴ καλα-
μένια φλογέρα, ριγμένη ἐκεῖ ἔς τὸ πλάι
του, σαδανωμένη μὲ χιόνι κ' αὐτὴ, εἶχε
συντριφτῇ σὲ δυὸ κομμάτια !...

ΜΗΤΣΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΛΗ ΑΝΤΙ ΑΛΛΗΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΟΝ ΔΙ' ΑΙΘΟΥΣΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΑΡΙΑ, χήρα — ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΕΛΕΝΗ — ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ
Ἡ σκηνὴ ἐν Ἀθήναις — ἐποχὴ σύγχρονος.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Αἰθουσα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Μαρίας. Εἰς τὸ βάθος
ἀνάκλιτρον, πρὸ αὐτοῦ μικρὰ στρογγύλη τράπεζα
καὶ ἐπ' αὐτῆς λάμπα ἀνημμένη· δεξιᾷ καὶ ἀριστε-
ρᾷ ἐδῶλια, ἐπὶ τοῦ τοίχου μέγα κάτοπτρον, εἰκό-
νες, κεντήματα. Εἰς τὸ βάθος παρὰ τὸ ἀνάκλιτρον
θύρα καὶ δεξιᾷ ἑτέρα. Ἡ Μαρία κάθεται ἐπὶ τοῦ
ἀνακλίντρον μὲ ἀνοιχτόν βιβλίον ἀνὰ χεῖρας· ἔξω-
θεν τῆς σκηνῆς διέρχεται μουσικὴ συμφωνία μὲ μαν-
δολίνα καὶ κιθάρας· ἡ συμφωνία παύρεται· ἡ Μα-
ρία σκέπτεται πρὸς στιγμὴν, εἴτα βρίπτει τὸ βιβλίον
ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον.

Μαρία. Καὶ ὅμως δὲν εἶνε εὐτυχεῖς
αὐτοὶ (μετὰ τινα σιγὴν). Μπᾶ! καὶ δι-
ατὶ ὅχι; ἐπειδὴ φαντάζομαι τὴν εὐ-
τυχίαν διαφορετικὰ, πρέπει ὅλος ὁ κό-
σμος νὰ σκέπτεται ὅπως σκέπτομαι ἐγώ;
αὐτὸ ὀνομάζεται ἐγωϊσμός. Ἀλλῶς τε ἡ
εὐτυχία δὲν εἶνε ἀπόλυτος. (μετὰ τινα σι-
γὴν) Ἀλλὰ καὶ τί εἶνε ἡ εὐτυχία ;... Τὰ
πλούτη ;... ἐγνώρισα πλουσίους, οἱ ὅποιοι
θὰ ἔδιδον ὅλην τὴν περιουσίαν των διὰ
ν' ἀγοράσουν τὴν εὐτυχίαν... Ἡ δόξα ;...
συνειθίζεται τόσον γρήγορα !... Ὁ ἔρω ;...

ἀκολουθεῖται ἀπὸ τῶσους πόθους, οἱ ὅ-
ποιοι, ὅταν ἐκπληροῦνται, ἐπιφέρουν τὸν
κόρον. Καὶ ὅμως οἱ πόθοι εἶνε ἀνεξάν-
τητοι· ὁ ἓνας γεννᾷ τὸν ἄλλον καὶ οὕ-
τως ἡ εὐτυχία εἰς τὸν ἔρωτα· εἶνε διαρ-
κεστέρα. (μετὰ τινα σιγὴν) Ἄν ἦρχετο ὁ Στέ-
φανος ἀπὸψε ; καθόλου ἀπίθανον· ἔχει
τρεις ἡμέρας νὰ ἔλθῃ καί... (μετὰ τινα σι-
γὴν). Τί περὶ τῆς χαρακτῆρ ! νὰ μ' ἀγα-
πῇ δύο ὁλόκληρα ἐτη, νὰ μὲ βλέπῃ σχε-
δὸν καθ' ἡμέραν καὶ ὅμως νὰ μὴ τολμᾷ
νὰ μοῦ εἰπῇ τίποτε. Διόλου παράξενον
νὰ μὴ ἔχῃ ἀκόμη ἐννοήσει πῶς τὸν ἀγα-
πῶ κ' ἐγώ. (μετὰ τινα σιγὴν) Τὸν ἀγαπῶ ;
δὲν εἰσεύρω· ἔρχονται στιγμαὶ ποῦ νομι-
ζῶ πὺς ἀπατάμαι, καὶ ἔρχονται πάλιν
στιγμαὶ ποῦ θὰ ἔδιδον δὲν εἰσεύρω τί, μό-
νον καὶ μόνον διὰ νὰ τὸν ἴδω. Μοῦ ἀρέ-
σει ἡ μελαγχολία του, ἡ σιωπὴ του· ἔχει
κάτι σκέψεις ἀλλοκότους, φαντάζεται τὸν
κόσμον διαφορετικὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ
ζῇ ὅπως ὀνειρεύεται. (μετὰ τινα σιγὴν) Ἀλ-
λὰ μήπως κ' ἐγὼ δὲν ζῶ ὅπως ὀνειρεύο-
μαι ; (Σκέπτεται ἐπὶ τινας στιγμὰς, εἴτα λαμβάνει
καὶ πάλιν τὸ βιβλίον τῆς καὶ ἀναγινώσκει. Εἰσερ-
χεται ἡ ὑπηρετρία.)

Υπηρετρία. Ὁ κύριος Στέφανος.

Μαρία. (ταραχθεῖσα) Ἄς ἔλθῃ. (ἡ ὑπηρε-
τρια ἐξέρχεται) Εἶχον τόσῃν πεποίθησιν
πὺς θὰ ἦρχετο ! τὰ προαισθήματά μου
δὲν μ' ἐγέλασαν ποτέ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Εἰσερχεται ὁ Στέφανος μελαγχολικός, μὲ τὸν
πῖλον ἀνα χεῖρας.

Στέφανος. (ὁποκλίνων) Κυρία Μαρία...
Μαρία. Καλὴ ὁπέρα σας, κύριε Στέ-
φανε ; ἔχω τρεῖς ἡμέρας νὰ σὰς ἴδω, μ' ἐ-
λυσμονήσατε ;

Στέφανος. Εἶχα τόσας ἐργασίας ! Νὰ
τρέχῃ κανεῖς ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ βράδυ...

Μαρία. Καθησάτε σὰς παρακαλῶ...
ἀφοῦ μάλιστα τρέχετε ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως
τὸ βράδυ.

Στέφανος. Ἐμάνθανα ὅμως ὅτι ἦσθε
καλά.

Μαρία. Ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ;

Στέφανος. Ἀπὸ τὴν κυρίαν Ἐλένην.

Μαρία. (γελῶσα) Τὸ ἴδιον κάμνει... Ἐ-
δέλεπε λοιπὸν συχνὰ τὴν κυρίαν Ἐ-
λένην ;

Στέφανος. Τὴν εἶδα χθές· σὰς εἶχε
ἴδει, μοῦ εἶπε, τὴν πρωτεράϊαν.

Μαρία. Ναι, ἦτο προχθὲς τὸ βράδυ
ἐδῶ. Δὲν σὰς ἀνήγγειλε τοὺς ἀρραβῶνας
τῆς ;

Στέφανος. (μελαγχολικῶς) Ὁχι.

Μαρία. Ὁχι ; πὺς τῶπαθε. Δὲν θὰ ἔ-
χουν, φαίνεται, τελειώσει ὀριστικῶς.

Στέφανος. Τὸ ἔμαθα ὅμως.

Μαρία. Ἀπὸ κάμμιαν φίλιν τῆς, δὲν
ἀμφιδάλλω. Ἡ Ἐλένη ἔχει τὸ προτέρημα
νὰ μὴ κρύπτῃ τίποτε. Τὸ θεωρεῖτε προ-
τέρημα αὐτό ; (ὁ Στέφανος σιωπᾷ στενοχωρη-